

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kansanterveyslain voima-
maanpanosta annetun lain 11 §:n 8 momentin kumoamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan kansanterveyslain voima-
maanpanosta annetun lain 11 §:n 8 moment-
ti kumottavaksi. Lain muutoksen tarkoitukse-
na on säätää kaikki terveyskeskuksen lääkärin
ja hammaslääkärin toimenpidepalkkiot huo-

mioon otettaviksi eläkkeen perusteena olevana
palkkana.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mah-
dollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväk-
sytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Kansanterveyslain voima-
maanpanosta annetun
lain (67/72) 11 §:n 8 momentin (72/91) mukaan
sosiaali- ja terveysministeriön asiana on päät-
tää asetuksella vahvistettujen perusteiden mu-
kaisesti, miltä osin terveyskeskuksen lääkärin
ja hammaslääkärin kunnalta tai kuntainliitolta
saamat toimenpidepalkkiot otetaan huomioon
eläkkeen perusteena olevana palkkana.

Terveyskeskuksen lääkärin ja hammaslääkä-
rin kunnalta tai kuntainliitolta saamien toimen-
pidepalkkioiden huomioon ottamisesta eläke-
keen perusteena olevana palkkana annetun
asetuksen (1086/78) 2 §:n mukaisesti lääkintö-
hallitus ja 1 päivänä maaliskuuta 1991 voimaan
tulleen 2 §:n muutoksen (388/91) jälkeen sosi-
aali- ja terveysministeriö on vuosittain vahvis-
tanut ne toimenpidepalkkiot, joita on pidettävä
asetuksessa tarkoitettuina toimenpidepalkkioi-
na, sekä enimmäismäärän, jonka mukaan nä-
mä palkkiot otetaan huomioon eläkkeen perus-
teena olevaa palkkaa määrättäessä. Asetuksen
2 §:n mukaan enimmäismäärä vahvistetaan sit-
ten, että se on lähimain, kuitenkin enintään
kolme neljäsosaa lääkärin asetuksessa tarkem-
min määritellystä peruspalkasta. Käytännössä
vahvistettu enimmäismäärä on ollut n. 70
prosenttia lääkärin peruspalkasta.

Asetuksen voimaan tullessa lääkärit saivat
toimenpidepalkkioita vain päivystys- ja lisä-
työajalta. Lääkäreiden palkkausjärjestelmää on
muutettu siten, että 1 päivänä lokakuuta 1989
voimaan tulleiden virkaehtosopimuksen määrä-
ysten mukaan lääkäreille maksetaan toimenpi-
depalkkioita myös perustyöajalta. Tämän
vuoksi lääkintöhallituksen vuonna 1991 teke-
mässä päätöksessä ja sosiaali- ja terveysminis-
teriön 29 päivänä tammikuuta 1992 tekemässä
päätöksessä on otettu huomioon myös nämä
palkkiot asetuksessa tarkoitettuina toimenpide-
palkkioina.

Toimenpidepalkkioiden ja niiden eläkepalk-
kaan vaikuttavan enimmäismäärän vahvistami-
nen ei ole nykyisen palkkausjärjestelmän valli-
tessa tarkoituksenmukaista. Kaikki ansaitut
toimenpidepalkkiot tulisi ottaa huomioon eläke-
keen perusteena olevassa palkassa. Nykyinen
järjestelmä ei sovi yhteen työeläkkeen ansain-
taperiaatteen kanssa, jonka mukaan eläke mää-
räytyy todellisten ansioiden perusteella.

2. Esityksen vaikutukset

Vakinaisessa virassa olevien lääkäreiden
osalta toimenpidepalkkioiden eläkepalkkaan
vaikuttavan enimmäismäärän vahvistamisen

vaikutus on ollut vähäinen. Valtaosa palkkioista, jotka ovat ylittäneet vahvistetun enimmäismäärän, liittyy alle kuukauden pituisiin palvelussuhteisiin, joista ei yleensä kartu eläkettä. Toimenpidepalkkioiden valtakunnallinen keskiarvo oli vuoden 1991 marraskuussa 2 200 markkaa kuukaudessa. Lääkäreitä, joiden toimenpidepalkkiot ylittävät vuodessa enimmäismäärän, on noin 50.

Kuntien eläkevakuutuksen eläkevastuun kasvu voidaan vuoden 1991 tasolla arvioida noin 1 miljoonaksi markaksi, mikäli mukaan luetaan myös kaikki alle kuukauden kestävät työsuhteet. Jos laskelmaan otetaan vain yli kuukauden kestävät työsuhteet, pienenee vastuun kasvu arviolta 650 000 markkaan vuodessa.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä ja siitä on saatu lausunnot valtiovarainministeriöltä, Kunnalliselta työmarkkinalaitokselta, Kuntien eläkevakuutukselta, Suomen Lääkäriliitolta ja Suomen Hammaslääkäriliitolta. Lausunnonantajat eivät vastustaneet ehdotettua muutosta.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

kansanterveyslain voimaannpanosta annetun lain 11 §:n 8 momentin kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Täten kumotaan kansanterveyslain voimaannpanosta 28 päivänä tammikuuta 1972 annetun lain (67/72) 11 §:n 8 momentti, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 17 päivänä tammikuuta 1991 annetulla lailla (72/91).

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 1992

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Sosiaali- ja terveysministeri *Jorma Huuhtanen*